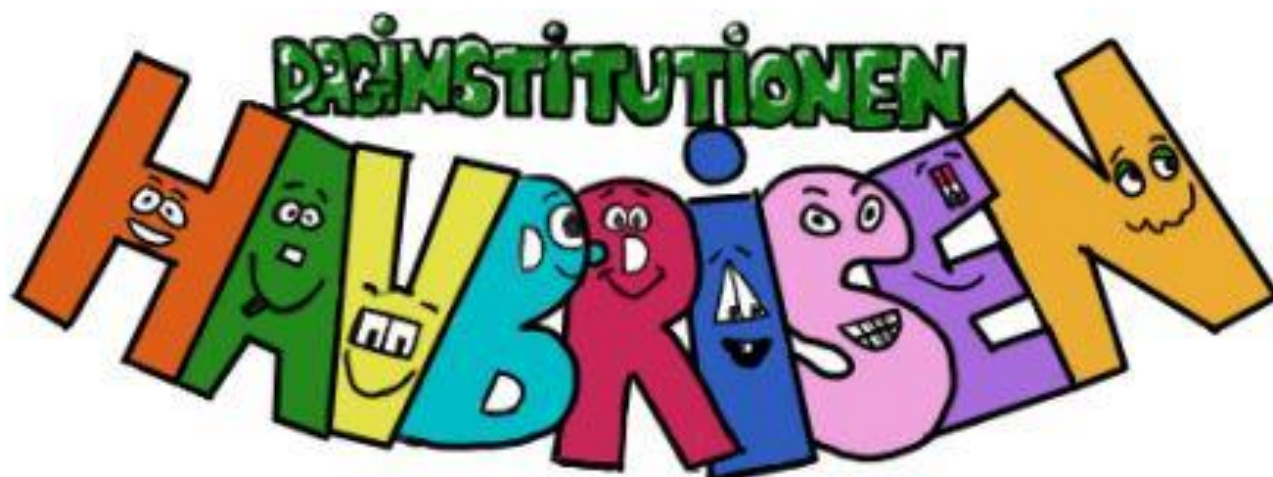

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Havbrisen - Ballum

2023

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har i det sidste år haft særlig fokus på rutinesituationer og struktur. Børn, forældre og medarbejdere har haft brug for en mere klar struktur af hverdagen. Målet var at få øje på den pædagogiske værdi i rutinesituationer og generelt at gå fra tilfældig læring til planlagt og meningsfyldt læring med mange spændende aktiviteter.

Fællesskabet af børn og pædagogisk personale har været optaget af at skabe en genkendelig og forudsigelig hverdag med fokus på rutinesituationer som fx samling, garderobesituationer, spisesituationer, fast legeplads-tider. Vi er gået fra at have en meget tilfældig hverdag til en hverdag hvor børnene ved hvad der skal ske i løbet af dagen. Børnene er blevet utrolig trygge ved den nye struktur og glæder sig hver dag til fx samling, hvor vi dyrker sproget og kommer rundt om mange spændende emner.

Derudover er vi meget optaget af at arbejde i mindre grupper for bedre at kunne rumme de mange forskellige sprog og kulturer vi huser her i havbrisen. Vi arbejder med sproggrupper, førskolegrupper, legegrupper osv.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*,

Redskab til forankringsproces eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi evaluerer formelt ved brug af smitte modeller, kompetencehjulet, sprogvurdering og handleplaner omkring børns udvikling, hverdagens rutiner og pædagogiske opgaver. Derudover er vi startet på at bruge refleksionsbladet til at evaluere på egen praksis men især også for at få øje på næste bedste skridt.

Vi gennemfører også længerevarende prøvehandlinger får også at komme ud over den del at det kan være svært så længe noget er nyt. Dog har vi også her oplevet at vi blev nødt til at finde det næste bedste skridt. Som eksempel kan der her nævnes vores prøvehandling omkring spisesituation.

En fælles spisesituation mellem børnehavebørn og småbørn blev afprøvet med hensigten at fremme sammenhæng og overgange. Dog kom vi gennem en evaluering frem til at der var en overvægt at ulemper i denne form. Nu spiser grupperne enkeltvis i hver deres stue. For dog også at opnå de opsatte mål omkring bedre sammenhæng og overgange er småbørnsgruppen nu rykket fysisk tættere på børnehavegruppen og delles om køkkenet. Prøvehandlingen gik over et halvt år.

Vi er bevidst om at der i et lille hus med en lille personalegruppe kan være en tilbøjelighed til at gennemføre uformelle evalueringer. Derfor er det blevet til et fast punkt på dagsordenen til stuemøder.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi er ved at opdatere vores styrkede læreplan, fordi der har været en del udskiftning i personalegruppen og på ledelsesplan i Havbrisen. Dette gøres på personalemøder og målet er at skabe ejerskab for alle ansatte. Alle skal kunne genkende sig og sit virke i den styrkede læreplan. Konkret forberedes denne proces ved at drøfte hvad god og dårlig pædagogik er. Vi bruger bogen "16 kendetegn ved lav kvalitet i dagtilbud". Her skal personalet læse og forberede sig på refleksive spørgsmål, disse drøftes i fællesskab til mødet. Alle i personalegruppen bidrager og kan se meningen i denne proces.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Læringsmiljøet som blev forandret og dermed også krævede en evaluering var spisesituationen i stuerne.

Som ny leder i huset opdagede jeg ret hurtigt at der var stor mental og pædagogisk afstand mellem småbørnsgruppen og børnehavegruppen. Der var ingen sammenhæng eller overensstemmelse mellem den måde spisesituationen blev gennemført på. Dette fremmer ikke overgangen fra småbørngr. til børnehavegr. Spisesituationen foregik meget styret i småbørnsgruppen og meget uformel og lidt kaotisk i børnehavegruppen. Derudover var samarbejdet mellem personalegrupperne ikke særlig intensiv.

Fokus var her klar genkendelighed, ensartethed og samarbejde. Dette skulle styrke strukturen.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Som dokumentation har vi brugt handleplan og smitemodel. Input til evaluering af prøvehandlingen blev primært indhentet ved observationer, børneinterviews samt personalets dokumentation af nye udfordringer som børnene udviste ved ikke at være trygge ved en større forsamling i en sårbar spisesituation.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi lærte at det er vigtigt at gennemføre en intensiv prøvehandling inden tiltaget for alvor bliver sat i værk. Som beskrevet før fik vi øje på børnenes reaktioner på denne forandring som vi ikke havde set komme. Fx at søskendebørn som havde svært ved at acceptere at skulle være i forskellige stuer for så at blive forvirret og usikker fordi de alligevel skulle være sammen til spisesituationen. Eller observationer på at der er forskel mellem hvad et førskolebarn og et småbarn må få lov til i spisesituationen. Derudover fik vi øje på

merværdien i, at børn i en afgrænset aldersgruppe, kan stimuleres meget mere målrettet og at stuens aktiviteter kan holdes i live hen over en spisesituation. Spisesituationen giver refleksionsfrirum for børnene.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vores evaluering førte til det næste bedste skridt, som var at gennemføre spisesituationen i hver gruppes egen stue, for netop at opnå at småbørn fik mere ro og ikke skulle følge med i børnehavebørnenes højere tempo. Derudover gav det mere plads til rolige snakke og mulighed for at læse historier og dermed at fremme sproget. Børnehavegruppen kan nu fortsætte aktiviteterne ved at snakke om dem. Bestemte børn (som søskende) er ikke en udsat position mere og har meget nemmere ved at finde deres egen plads i fælleskabet.

For dog at tilgodese de oprindelige mål er småbørnsgruppen flyttet op i hovedbygningen. Her skal vi til at evaluere på om sammenhæng mellem stuerne (fx gennem besøg mm.) fremmes og om hvordan overgangen bliver mildere.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi har kun et forældreråd, som sådan bliver forældrerådet informeret ved forældrerådsmøder i forbindelse med de forandringer vi gennemfører i både dagligdagen, personalemæssig og i forhold til den gennemførte pædagogik.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi har valgt at sætte fokus på rutinesituationer for at danne et godt og pædagogisk værdifuldt grundlag.

Derudover vil vi have fokus på børn i udsatte positioner, her især på baggrund af sprogkunderskab, fordi vi har en stor andel med dansk som 2. sprog. Dette fører til risiko for at børnene har svært ved tilknytning til institutionen og svært ved at blive del af børnefællesskabet.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi skal fortsat arbejde med at holde systematikken i evalueringen ved lige. Der er i en lille personalegruppe altid fare for at den systematiske evaluering overgår til en løs eller uformel evaluering. Dette skulle gerne kunne holdes ved lige ved at der fortsat udfyldes SMITTE modeller, handleplaner, gennemføres prøvehandling og alt dette evalueres som fast punkt på dagsordenen til stue- hhv. personalemøder.

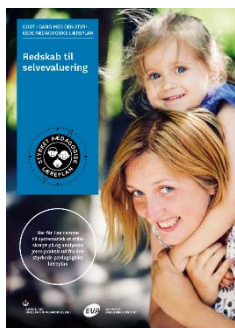
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi er ved at opdatere hele vores læreplan, der er sket flere store forandringer, både personalemæssig med også i vores pædagogiske arbejde. Alle skal opnå ejerskab med den styrkede læreplan så denne også kan komme ud at leve i praksis.

Denne opdatering vil ske afsnitsvis, på personalemøder og til en pædagogisk aften.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC